

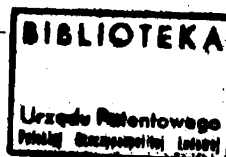
21e 15/02

Patent dodatkowy
do patentu

Kl. 21 e. 33

Zgłoszono: 31.X.1964 (P 107 187)

Pierwszeństwo:

MKP G 01 r

15/02

Opublikowano: 25.IV.1968

UKD

Twórca wynalazku: mgr inż. Leon Suwart

Właściciel patentu: Zakłady Wytwórcze Aparatów Wysokiego Napięcia
im. G. Dymitrowa, Warszawa (Polska)

Układ do pomiaru wartości szczytowej i wartości skutecznej
wysokiego napięcia oraz do określania współczynnika kształtu
krzywej wysokiego napięcia

1

Przedmiotem wynalazku jest układ do pomiaru wartości szczytowej i wartości skutecznej wysokiego napięcia oraz do określania współczynnika kształtu krzywej wysokiego napięcia, przy czym współczynnik kształtu krzywej określa się na podstawie dokonanych odczytów mierników.

Do pomiaru wyżej wspomnianych parametrów wysokich napięć stosowane były dotychczas dwa układy — a mianowicie układ prostownikowy i układ iskiernikowy. Zarówno jeden jak i drugi układ wykazywały szereg wad i niedomagań co w konsekwencji uniemożliwiało dokładnie szybkiego i dokładnego pomiaru. Pomiar otrzymany za pomocą układu prostownikowego obciążony był znacznymi błędami w przypadku, jeżeli kształt krzywej mierzonego napięcia odbiega od kształtu sinusoidy. Ponieważ w praktyce przebiegi wysokonapięciowe są w mniejszym lub większym stopniu odkształcone, przeto z reguły koniecznym było sprawdzenie jeszcze tych wyników przy pomocy iskierników.

Pomiar otrzymany za pomocą układu iskiernikowego również nie daje całkowitej pewności otrzymania wyniku bezbłędnego, ponieważ wyniki są obciążone błędami przypadkowymi. Aby więc mieć większą pewność co do poprawności otrzymanego wyniku pomiarów, należało pomiary te wielokrotnie powtarzać. Oprócz powyższego układ iskiernikowy nie pozwala na ciągły i szybki pomiar, a poza tym jest niebezpieczny szczególnie

2

w chwili rozładowywania go przed odczytaniem odległości między kulami, przez co jest bardzo uciążliwy w eksploatacji.

Wszystkich wyżej wymienionych wad i niedomagań pozbawiony jest układ według wynalazku który umożliwia dokonanie pomiaru w sposób ciągły wartości szczytowej i wartości skutecznej wysokiego napięcia, jak również pozwala na określenie współczynnika kształtu krzywej wysokiego napięcia w oparciu o wskazania miernika. Układ ten zawiera kondensator wysokiego napięcia C_w , dwa kondensatory niskiego napięcia C_{n1} i C_{n2} połączone w szereg, prostownik D , oraz woltomierz Ve , i zgodnie z wynalazkiem wyróżnia się tym, że kompensacyjny transformator Tr po stronie pierwotnej połączony jest z dwóch kondensatorów C_{n1} , natomiast strona wtórna połączona jest z drugim z dwóch kondensatorów C_{n2} przez szeregowo włączony miernik Ve .

Celem lepszego przedstawienia wynalazku zostanie on bliżej omówiony w oparciu o rysunek.

Kondensator wysokiego napięcia C_w łącznie z kondensatorami C_{n1} i C_{n2} tworzy dzielnik napięcia. Przyłożone do dzielnika, wysokie napięcie zmienne rozkłada się, odwrotnie proporcjonalnie do pojemności. Spadek napięcia na kondensatorze C_{n2} , wskutek działania diody D , ulega odkształceniu i zawiera sumę dwóch składników: $U_{cn2}^{max} + U_{cn2} \cdot \sin \omega t$. Transformator Tr posiada tak dobraną przekładnię, że napięcie wtórne posiada

wielkość $-U_{cn2} \cdot \sin \omega t$. W obwodzie miernika występuje suma trzech składników napięciowych: $U_{cn2} \cdot \sin \omega t + U_{cn2} \cdot \sin \omega t + (-U_{cn2} \cdot \sin \omega t)$. Składowe zmiennie i działające w obwodzie miernika V_e znoszą się, wskutek czego miernik V_e będzie mierzył wartość U_{cn2} , którą skali dzielnika odzwierciedla żadaną wartość szczytową wysokiego napięcia.

Układ według wynalazku zaopatrzony jest w przełączniki K_1, K_2, K_3 , pozwalające na przełączenie układu dla umożliwienia pomiarów wartości skutecznej wysokiego napięcia przy pomocy tego samego miernika V_e .

Opisany powyżej układ pozwala na dokładny, szybki i ciągły pomiar zarówno wartości szczytowej jak i wartości skutecznej wysokiego napięcia, co przy dotychczas stosowanych układach prostownikowych i iskiernikowych nie było możliwe.

Niezależnie od powyższego z układu według wynalazku wynika dodatkowa korzyść w postaci

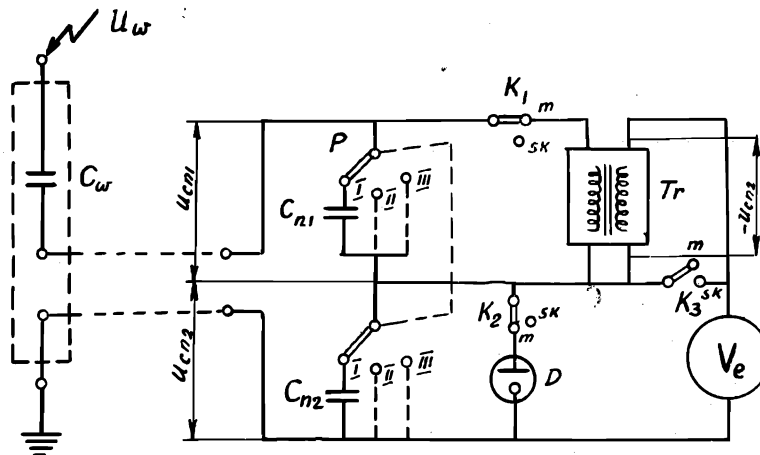
określenia współczynnika kształtu krzywej napięcia jako ilorazu

$$k = \frac{U_{w \max}}{U_{w sk}}$$

przy czym wartości $U_{w \max}$ i $U_{w sk}$ odczytuje się ze wskazań miernika.

Zastrzeżenie patentowe

Układ do pomiaru wartości szczytowej i wartości skutecznej wysokiego napięcia oraz do określania współczynnika kształtu krzywej wysokiego napięcia zawierający kondensator wysokiego napięcia, dwa kondensatory niskiego napięcia, prostownik oraz woltomierz **znamienny tym**, że zawiera kompensacyjny transformator (Tr), który po stronie pierwotnej połączony jest z jednym z dwóch kondensatorów niskiego napięcia (C_{n1}), natomiast po stronie wtórnej połączony jest z drugim z dwóch kondensatorów niskiego napięcia (C_{n2}) przez szeregowo włączony miernik (V_e).

Dokonano jednej poprawki

